

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1386/01
Zo dňa: 03.06.2015
Z-007691/2015/1070/MSB

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 8
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
evidencie a nakladania s pozemkami obcí**

Obec Nevoľné

Banská Bystrica august 2015

Zhrnutie

Kontrola evidencie a nakladania s pozemkami obcí bola vykonaná na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2015. Návrh na zaradenie kontrolnej akcie do plánu kontrolnej činnosti vyplynul z rozdielnych údajov o pozemkoch pri analýze údajov z rôznych zdrojov, konkrétne informácií zverejňovaných Datacentrom, účtovných závierok obcí zverejnených v registri účtovných závierok a údajov z informačných systémov katastrálnych odborov okresných úradov. Kontrola bola zameraná na pozemky, ktoré obec vo svojom účtovníctve neevidovala, resp. evidovala v nulovej hodnote.

Účelom kontroly bolo komplexné posúdenie evidencie a nakladania s pozemkami. Vzhľadom na nesprávnu evidenciu pozemkov bolo zámerom kontroly vyčísliť hodnotu pozemkov vo vlastníctve obce a jej podiel na celkovej hodnote majetku, ktorá bola v kontrolovanom období obcou nesprávne vykazovaná v účtovných závierkach.

Okrem poukázania na nesprávnu evidenciu a vykazovanie pozemkov bola kontrola zameraná aj na prípadné predaje, kúpy, zámeny alebo nájmy pozemkov obce a zaúčtovanie príjmov z predajov resp. nájmov týchto neocenených pozemkov.

Kontrolou bola preverená aj účinnosť kontrolného systému obce v súvislosti s nesprávnou evidenciou pozemkov, t. j. činnosť hlavného kontrolóra, povinnosť overovania účtovných závierok a výročných správ audítorom a prípadné kontroly iných externých inštitúcií zamerané na kontrolovanú oblasť.

Kontrolou bolo zistené, že obec nepostupovala v súlade s niektorými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom nedostatky boli zistené v oblasti evidencie a vykazovania pozemkov, keď obec na účte 031 - pozemky neevidovala žiadne pozemky, a teda nevytvorila ani analytickú evidenciu pozemkov a nevykonala ich inventarizáciu, a to aj napriek tomu, že podľa listov vlastníctva obec vlastnila pozemky. Súčasne bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke a finančnom výkaze FIN 2-04 za obdobie rokov 2012 až 2014 a uviedla nesprávne údaje o výške aktív a pasív v záverečných účtoch obce za roky 2012 až 2014 z dôvodu neevidovania pozemkov v účtovníctve.

Podľa údajov poskytnutých katastrálnym odborom Okresného úradu v Žiari nad Hronom vlastnila obec k 28.05.2015 pozemky o celkovej výmere 128 549 m². Celková hodnota netto majetku obce k 31.12.2014 v sume 327 291,83 eur by sa po ocenení neevidovaných pozemkov podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zvýšila o 36,43 %.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad hranicou významnosti 2 % stanovenou z celkovej hodnoty majetku obce.

Pri preverovaní vnútorného kontrolného systému bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nemala hlavného kontrolóra, čím neboli vytvorené podmienky pre účinný vnútorný kontrolný systém obce.

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu SK č. 1386/01 z 03.06.2015 vykonali:

Ing. Stanislav Matúška, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Katarína Šmondrková, členka kontrolnej skupiny

kontrolu evidencie a nakladania s pozemkami obcí, ktorej účelom bolo preveriť evidenciu a nakladanie s pozemkami so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 09.06.2015 do 04.08.2015 v

obci Nevoľné, Nevoľné 33, 967 01 Kremnica, IČO 00320889

za kontrolované obdobie rokov 2012 až 2014.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky (ďalej aj „NKÚ SR“) v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov pre kontrolu verejného sektora (ISSAI 100) a kontrolu súladu (ISSAI 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami a kontrolný systém súvisiaci s oblasťou pozemkov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Nevoľné (ďalej aj „obec“) je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov obecného zastupiteľstva (ďalej len „ObZ“) a starostu obce. Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Obec Nevoľné sa nachádza v Banskobystrickom kraji v okrese Žiar nad Hronom. Podľa údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2014 mala obec 409 obyvateľov. Celkový majetok obce k 31.12.2014 mal netto hodnotu 327 291,83 eur.

Na účte 031 – pozemky obec v kontrolovanom období neevidovala žiadne pozemky. Podľa údajov poskytnutých katastrálnym odborom Okresného úradu v Žiari nad Hronom vlastnila obec k 28.05.2015 pozemky o celkovej výmere 128 548,52 m².

NKÚ SR vykonal na základe poskytnutých údajov ocenenie pozemkov vo vlastníctve obce podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len

„zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady“).

Údaje o pozemkoch vo vlastníctve obce rozdelených podľa jednotlivých druhov a ich jednotkovej ceny sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka: Pozemky vo vlastníctve obce

druh pozemku	výmera v m ²	cena za m ² (v eur)	hodnota (v eur)
zastavané plochy a nádvorcia	9 345	1,3200	12 335,40
záhrady	602	1,3200	794,64
trvalé trávnaté porasty	38 047	0,0166	631,58
orná pôda	699	0,0647	45,23
vodné plochy	-	1,3200	0,00
ostatné plochy	75 987	1,3200	100 302,84
lesné pozemky	3 869	1,3200	5 107,08
pozemky SPOLU	128 549	-	119 216,77
celkový majetok obce (netto) k 31.12.2014	-	-	327 291,83
celkový majetok obce (netto) po ocenení pozemkov	-	-	446 508,60
rozdiel v celkovej hodnote majetku po ocenení pozemkov	-	-	36,43 %

Zdroj: - údaje z katastrálneho odboru Okresného úradu Žiar nad Hronom

- ocenenie pozemkov NKÚ SR podľa príloh č. 1 a 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Pozn.: výmery parciel v m² sú uvedené spolu (register C + E)

V tabuľke je uvedená aj celková hodnota majetku obce pred a po ocenení pozemkov. Z týchto údajov vyplýva, že celková hodnota majetku obce by sa po uvedenom spôsobe ocenenia zvýšila o 36,43 %.

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami

2.1 Evidencia a vykazovanie pozemkov

V súvislosti s kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri evidencii majetku, hospodárení a nakladaní s pozemkami bolo zistené, že obec na účte 031 - pozemky neevidovala žiadne pozemky a to aj v prípade pozemkov, ku ktorým mala vlastnícke právo zapísané v listoch vlastníctva číslo 551, 616, 723, 749 (v katastrálnom území obce Nevoľné) a číslo 614 (v katastrálnom území obce Ihráč).

Obec tým, že nevedla v účtovníctve žiadnu evidenciu pozemkov, nekonala v súlade s § 25 ods. 1 a 2 a § 32 ods. 9 písm. h) Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/16786/2007-31 z 08.08.2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „Opatrenie č. MF/16786/2007-31“), podľa ktorých sa

o pozemkoch ako dlhodobom hmotnom majetku účtuje v účtovnej triede 0, na príslušný účet účtovnej skupiny 03.

Tým, že obec nevedla žiadnu evidenciu pozemkov, nevytvorila ani ich analytickú evidenciu podľa § 25 ods. 4 a § 32 ods. 14 Opatrenia č. MF/16786/2007-31, podľa ktorých sa analytická evidencia vedie podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovnej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, zostatkovú cenu, dátum a spôsob vyradenia. V analytickej evidencii dlhodobého majetku sa uvádza aj vecné bremeno k dlhodobému majetku, transfer, z ktorého bol dlhodobý majetok obstaraný, záložné právo k dlhodobému majetku a podobne. Osobitne analyticky sa evidujú pozemky s nerastnými zdrojmi a pozemky bez nerastných zdrojov.

Uvedeným konaním obec zároveň nepostupovala podľa § 7 ods. 2 písm. d) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná viesť majetok v účtovníctve podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Okrem toho, tým, že pozemky vo vlastníctve obce neboli ocenené, nebola splnená povinnosť v zmysle § 24 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok.

Tým, že obec v účtovníctve neevidovala pozemky a nemala ich ocenené, nebolo podľa § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve účtovníctvo obce správne, pretože účtovná jednotka nevedla účtovníctvo podľa tohto zákona.

V rámci riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2012, k 31.12.2013 a k 31.12.2014 bola kontrolou preverená správnosť inventarizácie pozemkov obce. Kontrolou bolo zistené, že v rokoch 2012 až 2014 obec neinventarizovala pozemky, čím nekonala v súlade s § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce v hlavnej knihe na účte 031 – pozemky, bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke, t. j. v súvahe a poznámkach za roky 2012 až 2014.

Na základe uvedeného kontrolovaný subjekt nepostupoval v zmysle § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Zároveň obec nepostupovala v súlade s § 3 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Správnosť vykazovania hodnoty pozemkov bola preverená tiež vo finančnom výkaze o vybraných údajoch z aktív a pasív subjektu verejnej správy FIN 2-04 (ďalej len „výkaz FIN

2-04“) za obdobie rokov 2012 až 2014, pričom bolo zistené, že v kontrolovanom období obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v predmetnom finančnom výkaze FIN 2-04.

Obec z dôvodu nesprávneho vykazovania údajov o pozemkoch vo finančnom výkaze FIN 2-04 nekonala za rok 2012 v súlade s § 1 ods. 1 a 2 Opatrenia MF SR č. MF/20414/2007-31 a za roky 2013 a 2014 nekonala v súlade s Opatrením MF SR č. MF/21513/2012-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy.

Neevidovaním pozemkov v účtovníctve obec nesprávne vykázala v záverečných účtoch za roky 2012 až 2014 údaje týkajúce sa bilancie aktív a pasív, čo nebolo v súlade s § 16 ods. 5 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z dôvodu neevidovania pozemkov v účtovníctve obce boli vykázané nesprávne údaje o výške aktív a pasív obce aj vo výročnej správe za roky 2012 až 2014, čo nebolo v súlade s § 20 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého výročná správa účtovnej jednotky musí poskytovať verný a pravdivý obraz.

V zmysle prílohy č. 1 k Európskym vykonávacím smerniciam pre kontrolné štandardy INTOSAI č. 12 – Závažnosť zistení a riziko kontroly bola stanovená pre uvedenú oblasť kontroly významnosť 2 % z celkovej hodnoty majetku obce.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad hranicu významnosti 2 % stanovenú z celkovej hodnoty majetku obce.

Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že kontrolou boli zistené významné zistenia, ktoré ovplyvnili správnosť vykázaných aktív.

2.2 Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov

Obec v kontrolovanom období uzatvorila tri zmluvy na predaj pozemkov v celkovej sume 106,00 eur. Cena bola dohodnutá na základe znaleckého posudku. Ku každému predaju bol predložený súhlas poslancov ObZ schválený trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov s odvolaním sa na dôvod hodný osobitného zreteľa. Osobitný zreteľ bol zdôvodnený tým, že pozemky tvorili príľahlé pozemky k nehnuteľnostiam, ktoré boli vo vlastníctve žiadateľov, resp. pozemky nachádzajúce sa pod stavbou. Podľa zmluvy náklady na vklad do katastra a správne poplatky hradili kupujúci.

Obec účtovala predaj pozemkov na účtoch 211 – pokladnica a 641 - príjem z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku. Predaj pozemkov nebol záúčtovaný na účte 031 – pozemky, čím obec nepostupovala v súlade s § 32 ods. 9 písm. h) Opatrenia č. MF/16786/2007-31, podľa ktorého dlhodobý hmotný majetok sa účtuje na účte 031 – pozemky a zároveň podľa § 8 ods. 3 zákona o účtovníctve nebolo účtovníctvo obce úplné, keď neboli v účtovnom období záúčtované všetky účtovné prípady.

Obec v kontrolovanom období uzatvorila jednu zmluvu na nákup pozemkov v sume 24,38 eur. Súčasťou kúpnej zmluvy bola aj zmluva o zriadení vecného bremena spočívajúca v práve prechodu a prejazdu peši a motorovými vozidlami. Povinnou stranou z vecného bremena bola obec. Kúpna cena bola určená dohodou zmluvných strán. Nákup pozemku

a zriadenie vecného bremena bolo odsúhlasené ObZ. Obec predložila rozhodnutie o povolení vkladu do katastra a vkladu vecného bremena.

Obec kúpu pozemku zaúčtovala do nákladov na účet 504 - predaný tovar, čím nepostupovala podľa § 25 ods. 1 písm. c) Opatrenia č. MF/16786/2007-31, podľa ktorého v účtovej triede 0 sa účtuje o obstaraní dlhodobého hmotného majetku.

Preverením dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri zámene a nájme pozemkov bolo zistené, že obec v rokoch 2012 až 2014 nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok obce.

3 Kontrolný systém

Cieľom kontroly bolo zhodnotiť účinnosť vnútorného kontrolného systému, vykonávania kontrol týkajúcich sa pozemkov externými inštitúciami a overenie účtovných závierok a výročných správ obce audítorom.

3.1 Vnútorný kontrolný systém

Obec mala zvoleného hlavného kontrolóra (ďalej len „HK“) do 29.02.2012, kedy sa HK písomne vzdal funkcie.

ObZ v kontrolovanom období prejednávalo voľbu HK deväťkrát. Na vyhlásené voľby HK sa prihlásili dvaja uchádzači, ktorí nespĺňali všetky kritériá na funkciu HK. V ostatných prípadoch bola voľba presunutá z dôvodu, že obci nebola predložená prihláška na funkciu HK.

Vzhľadom na skutočnosť, že v kontrolovanom období nebol v obci zvolený HK možno konštatovať, že v obci neboli vytvorené vhodné podmienky na nezávislý výkon účinného kontrolného systému.

3.2 Kontroly vykonané externými inštitúciami

V kontrolovanom období nebola v obci vykonaná externá kontrola týkajúca sa pozemkov.

Obec predložila dve zmluvy o poskytnutí audítorských služieb uzatvorené s audítorom podľa § 269 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Zmluvy boli uzatvorené na vykonanie overenia ročnej účtovnej závierky, overenia súladu výročnej správy s účtovnou závierkou, vrátane konzultácií vo veci účtovných závierok na roky 2012 až 2015. Cena za poskytnuté služby bola dohodnutá vo výške 250,00 eur ročne bez DPH.

Účtovné závierky obce za roky 2012 a 2013 boli overené audítorom, pričom podľa stanoviska audítora uvedeného v správe audítora z 30.07.2013 a z 05.08.2014, účtovná závierka účtovnej jednotky poskytovala vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz finančnej situácie k 31.12.2012 a k 31.12.2013 v súlade so zákonom o účtovníctve.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Výročné správy za roky 2012 a 2013 boli overené audítorom, pričom podľa stanoviska audítora (uvedeného v dodatkoch správy audítora z 30.07.2013 a 05.08.2014) účtovné informácie vo výročnej správe účtovnej jednotky poskytovali vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz o účtovnej závierke k 31.12.2012 a k 31.12.2013 a boli v súlade so zákonom o účtovníctve.

Účtovná závierka a výročná správa obce za rok 2014 k termínu ukončenia výkonu kontroly nebola overená.

Audítor ani v jednom výroku neupozornil obec na skutočnosť, že nemá pozemky uvedené na listoch vlastníctva evidované v účtovníctve obce.

Hodnotenie kontrolného systému so zameraním na oblasť evidencie pozemkov poukazuje na neúčinnosť kontrolných mechanizmov obce v kontrolovanom období.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 04.08.2015

Ing. Stanislav Matúška
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Katarína Šmondrková
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 21.08.2015

Bc. Štefan Henžel
starosta obce